X-ik évfolyam. 10-ik szám. Köszeg, 1890. márczius 9-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Előfizetési pénzek és reclamáliók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők: mindenkor csütörtökön estig. Megjelenik minden vasárnapon. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Hozzászólás a kisdedóvásra vonatkozó törvényjavaslathoz.

A vallás- és közoktatási miniszteriumban a mult hónapban összeült szakbizottság a kisdedóvás tárgyában kidolgozott törvényjavaslat felett már elvégezte tanácskozásait, ugy, hogy a javaslat még a jelen ülésszak folyama alatt a ház asztalára kerülhet. E pedagogiailag és közegészségileg egyaránt fontos javaslat alapvető-munka jellegével bir, mely törvénynyé válva, hivatva lesz idővel a nemzet boldogulását elősegiteni; annak létét biztosabb alapokra fektetni. Vannak persze a törvényjavaslatban egy-más tekintetben kifogás alá eső rendelkezések, a melyeket a kezdet nehézségeinek kell ugyan betudni, de mégis a sajtóban szóvá kell tenni, hogy az illető körök figyelmét fölhiva, azok a javaslatnak törvényerőre való emelése előtt esetleg megváltoztathatók legyenek. Azért csak helyeselni tudjuk dr. Waisbecker Antal e tárgybani nézeteinek a közzétételét és azért a „Közegészségi Közlöny" legutóbbi számában a fenti cim alatt közölt czikkét mi is átvettük.

Köszeg stb.

E lapok (t. i. a „Közegészségi Közlöny") f. é. 4-ik számában foglalt felhivás folytán én is, ki különben a kisdedóvásnak nagy barátja vagyok, bátorkodom nézetemet a kisdedóvásról szóló törvényjavaslatra nézve az alábbiakban közölni:

A kérdéses javaslat I. fejezetében elrendeli a 3—6 éves gyermekeknek óvodalátogatási kötelezettségét ott, a hol óvoda van (természetesen községi), IV-ik fejezetében pedig kötelezi minden nagyobb községet óvoda felállitására oly feltétel mellett, mely a kibuvót könnyüvé tévén, alig fognak a községi óvodák rohamosan szaporodni; feltéve azonban, miszerint a javaslat IV. fejezete szigorubban értelmeztetnék, vagy szövegeztetnék, akkor, miután a közéletre és közegészségügyre mélyen beható oly fontos intézmény életbe léptetéséről van szó, csakugyan jó lesz azt minden oldalról megvitatni.

A törvényjavaslat pártolói hihetőleg azon nagyobbrészt magánjellegü óvodákat, illetőleg gyermekkerteket tartják szemük előtt, melyek utóbbi időben hazánkban szépen elterjednek, hol rendszerint egy képesitett gyermekkertésznő és egy dajka vezetése alatt 40—80 gyermek valóban ugy gondoztatik, hogy örömmel szemléli az emberbarát; de itten 20—40 gyermekre egy felügyelő esik, ki minden egyes gyermekre őrködhetik és a helyiség is megszokott felelni az egészségügy követelményeinek. A javaslat határozmányai szerint mindezt nem várhatjuk tervezett kényszer-óvodáinktól: mert mig egyrészről megengedi, hogy 100 gyermek lehet egy óvó alatt és igy egy teremben is, másrészről a termet elégségesnek tartja, ha 0.7 □ méternyi terület esik egy gyermekre; a nélkülözhetlen kertet vagy befásitott udvart nem is emliti. Már pedig 100 3—6 éves gyermek felett egy ember a legjobb tehetség és akarat mellett sem képes elégséges felügyeletet teljesiteni; nem képes a teremben, annál kevésbé a kertben; 100 között sok a pajkos, egyik serkenti a másikat és elégtelen felvigyázat mellett könnyen történik olyas, a mi az egyik vagy másik egészségét, épségét veszélyezteti; nem különben egy 28 □ méternyi területü szoba közönséges magasság mellett 40 gyermekkel, a mint azt a javaslat megengedi, zsufolva van, nemcsak kellő mozgásra, kisebb szobatornázásra és az óvodákban szokásos társasjátékokra hiányzik itt a tér, de hiányzik 3—4 órai tartózkodásra a kellő levegő is.

Egy-egy teremre és 100 gyermekig a javaslat egy óvót, illetőleg dajkát tervez; ezen egy tanerőtől többet, mint naponta 6—8 órai munkaidőt kivánni nem lehet, tehát hosszabb időre mint délelőtt 3—4 és délután is 3—4 órai tartamra a gyermekek tan-, illetve látogatási idejét sem lehet szabni.

Már most lássuk ezen tervezett kényszeróvódáknak hatását a gyakorlati életben és miután a javaslat valószinüen első sorban a munkásosztály gyermekeinek hiányos gondozásán akar segitni, lássuk ezeket. Reggeli 7—8 órakor viszi az anya az utczán végig makrancozos, lábával kalapáló, orditozó fiacskáját, kiért 11 órakor ismét el kell mennie; délután ugyanez a procedura; de tegyük fel, hogy a gyermek már megszokott, szivesen is jár, mit nyer az anya gyermeke számára? mindössze 6—8 órai felügyeletet, mely egy óvó elégtelensége mellett veszélytül sem óvja meg, a zsufolt terembeni levegő és a kényszerhelyzet pedig épen károsan hat egészségére; hozzájárul még, hogy a látogatási kötelezettség mellett összesereglő számos gyermek között, legnagyobb vigyázat mellett, nagy a ragályozási veszély. A vagyonos osz-

TÁRCZA.

Helytörténeti életrajzok.

(Folytatás.)

Jurisics Miklós Kőszeg városa történetében s a XVI. század törökháboruiban egy férfiu neve tündöklik, kinek emlékével az utókor nem sokat törődik. Kőszegen, hol pályája delelő pontjához ért, egyedül csak czimere diszeskedik a városház külső felsikján, no meg neve a vasut egyik döczögő gőzmozdonyán. E férfiu Jurisics Miklós, a kőszegi báró. Mint nemes szülők gyermeke 1490-ben született s fölnevelkedvén a hadipályára lépett. I. Ferdinánd király a tehetséges vitéz férfiut szolgálataiba fogadta és czéljainak megfelelően jól tudta használni. Midőn Frangepán Kristóf a mohácsi vésznap után a tótországi rendeknek 1526 évi szeptember 23-án Kapronczára gyülést hirdetett, Ferdinánd ügyének támogatására Frangepánon kivül Jurisics Miklóst nevezte ki oda biztosául. A következő deczember hó 4-én Czettinben tartott horvát országgyülésen ismét Jurisics képviselte Ferdinand király ügyét, a mikor jan. 1-én a horvát rendek Ferdinándot királyul, Jurisics Miklóst pedig a király jóváhagyása mellett a tartomány főkapitányává választották. A politikában és diplomáczióban is hasznavehető férfiut Ferdinánd azonkivül több izben küldé követségbe Konstántinápolyba. Igy 1529-ben, mikor azonban Jurisics nem járhatott el küldetésében mivel Szolimán 200,000 fönyi csapataival már útban volt Magyarvrszág felé. A rá következő évben ujra kiküldve Lamberg Józseffel ott járt a török fővárosban a fegyvernyugvás és béke kieszközlése czéljából, de a török kormány követi állását nem respektálva letartóztatta és csak hosszabb idő mulva eresztette szabadon. Mitsem végezve tért vissza a hazába és nemsokára Kőszegre, melyet 1529-ben Ferdinand királytól zálogbirtokul kapott, s hol most rövid időn át családi örömeinek élhetett. Ez időtájt a vár és város tornyaira ráfestette családi czimerét, melyet 1668-ban a kőszegieknek felsőbb parancsra a hős férfiu tiszteletére megujittatni kellett és mely pár évvel ezelőtt a városház homlokfalára festve a nagy férfiu emlékének szentelt egyedüli látható jel. Jurisicsot 1532-ben Kőszegen találta a nagy vihar, mely hazánk erősségeinek egyrészét elseperte s Kőszeg falait is megrázkodtatta a török támadása. Mint a vár és város kapitanya Jurisics sietett segélyért folyamodni Ferdinand királyhoz és Katzianer főparancsnokhoz, csakhogy hiába. Ekkor sajátjából, 500 arany forinton vett puskaport s ellátta a polgárságot, valamint a török elől menekült és a városba szorult védelemre képes népet (körülbelül 700 parasztot) fegyverrel; kijavittatta a körfalakat; kitisztittatta a sánczárkokat s igy felkészülve várta a törököt. A védelem fölötte elkeseredett volt. Azt irja Jurisics egyebek közt augusztus 28-án kelt és a királyhoz intézett levelében: „Ha óhajtja tudni Fölséged, miként vagyunk fölszerelve és milyen a katonaságom, értésére adom, hogy ugy rendeztem be magam, mint egy szegény házi-úr; van 10 felszerszámozott lovam és 28 fő fegyverzett huszárom. Ha elvonult volna a török a hely mellett, elmentem volna szándékom szerint Fölséged táborába, a várat pedig egy becsületes nemes-ember segitségével akartam szerény állapotomhoz képest fölszerelni. Amint azonban észrevettem, hogy a török bennünket akar megtámadni, kitettem magam a halálnak. Katonaságom csak nyomorúságos parasztokból áll, kik ide menekültek és a védelem alkalmával nem több 700-nál, most azonban fele sincs már. Azonkivül agyonütöttek vagy lőttek hű szolgáimat kivétel nélkül." E levél a város ellen intézett legnagyobb roham napján volt irva, amikor a hős védő nem sejditheté még a szabadulás óráját. Két nap mulva már megirhatta a török elvonulását. „Miután követeim Fölségedhez érkeznek — irja e levelében — legalább gondolni fog saját ügyével és nemeseivel is; mert eddig az én jelentéseimen kivül aligha volt tudomása a történtekről. Miután tehát Fölséged tudomásul vette hűszolgálataimat, hogy t. i. 25 napig tartóztattam; fel a törököt — kérem Fölséged különös kegyelmét." Amit joggal kért, megkapta. Ferdinánd király őt „lovagias, férfias, állhatatos, becsületes és keresztényies maga-

tály, vagy az uri család jól gondozott gyermekeire nézve a tervezett óvodák kötelező látogatása hygienia szempontból épen elvetendő; a családi jó felügyeletből küldjük az elégtelen felügyelet alá, téres lakszobából a zsúfolt óvodába, a könnyebben történő ragályozás veszélyébe; lesz ott végtelen orvosi bizonyitgatás általi menekülés!

Az 1868-ban meghozott népoktatási törvény mellett népnevelésünk ma napság is olyan, hogy azt a „Néptanoda" szégyenletesnek meri állitani, az iskolahelyiségek $^{8}/_{10}$ részét pedig szük, egészségtelen oduknak elnevezni! Hiszem, hogy ezen állitás tulzott, de tagadhatatlan, miszerint tanügyünkben még sok a hiány; ha pedig az iskoláknál, a kultur-állam ezen szeme-fényénél mai napig sem voltunk képesek a nevelészet és hygiena követelményeinek megfelelni, hogyan lehet az amugy is agyon terhelt községektől czéljuknak megfelelő kifogástalan óvodák felállitását elvárni? hol veszszük a megkivánt számu képzett óvó-erőket, kikre a hygienia első sorbani kezelését is megnyugvással bizhatnók? Rossz óvoda pedig hátrányosabb, mint semmi óvoda!

A kisdedóvás ügyét én is fontosnak tartom és örömmel olvastam annak haladását uj meg uj óvodák felállitása által, különösen megyénkben, hol annak első tisztviselője egyszersmind első legbúzgóbb előmozditója a kisdedóvás ügyének, de részemről csak a facultativ rendszert tartom helyesnek, nem pedig az óvodák kényszerlátogatását.

Nagyon üdvös volna, ha a kérdéses törvényjavaslat oly óvodák felállitására kötelezné a nagyobb községeket, melyek megfelelő térségü helyiségeiben egy képzett óvó vagy óvónő és egy dada felügyelete alatt, legfelebb 80 3—6 éves gyermek reggeltől estig szakadatlanul gondoztatnék, kik ott ingyen vagy nagyon csekély dij mellett étkeznének is; azok látogatása azonban ne legyen kötelezett. Szivesen felkeresné a munkásosztály veszélyeztetett gyermekeivel az ilyen óvodákat, hol a gyermekekre gyakorolt egész napi felügyelet és szellemi befolyás mellett nagy volna a nevelészeti eredmény; szintugy nem maradna el a jó levegő és rendes étkezés jótékony hatása a gyermekek egészségére.

Dr. Waisbecker Antal.

Az első magyar tüzfecskendőgyár.

A hagyomány!

Mikor azon indokok lesznek szakavatottan mérlegelve, amelyek az ember tetteinek rugóikent működnek, a lelekbúvárok a legerősebb indokok egyikének a nemes hagyományhoz való törhetetlen ragaszkodást nevezik meg. Való! a nemes hagyomány iránt érzett hű ragaszkodás eredményezi nemcsak a véres háboruban nyilvánuló katonai erények legtöbbjét, hanem a békés munka ölén viruló polgári erények számosát is. A katona mégoly nagy veszélylyel is dacol, mert zászlójának hűséget esküdött: már pedig e zászló védelme hagyományként követeli derek hiveitől a „vérünket, életünket!" A szorgalmas polgár pedig hagyományul köti gyermekei lelkére, hogy — ha atyjok mesterséget, foglalkozását űzik — a „cég" jó hirnevére szemök fényénél is jobban vigyázzanak.

A nemes hagyomány azonban a legkiválóbb szerepet az uralkodó-házaknál tölti be; mert azok tagjainál a nemes hagyomány tetteik legtöbbjénél mint erkölcsi rúgó működik közre.

Láthatjuk ezt a felejthetetlen **József** nádor köztiszteletnek örvendő családjánál is; mert aminő honszeretet táplált a nemzetéhez sirig hű atyja, époly lángoló hasaszeretetet bizonyit be fia; még pedig nemcsak azért, mivel magyarnak született s magyarnak neveltetett, magyarnak érzi és vallja magát, hanem azért is: mert hagyományul örökölte dicső atyjától a honszeretet. Ez az oka, hogy az országban igen számos derék hazafi nagy figyelemmel kiséri **József** királyi magyar herczeg s osztrák cs. és kir. főherczeg minden tettét, amely a közügy javára szolgál. Ezen működés egyik legfontosabb s legáldásosabb részét azon fáradhatatlan, nemes buzgalom képezi, amelyet **József**, királyi magyar herczeg, a tűzoltóság megalapitása, terjesztése, javitása, népszerűsitése nagy érdekében kifejt.

Mióta az országszerte rokonszenves belügyér, **Teleki Géza** gróf, erélyesen látott a leghazafiasabb munkák egyikéhez: a általánositani, fejleszteni a tüzoltóintézményt, azóta **József** királyi magyar herczeg vonatkozott ügybuzgalma fokozott mérvben gyarapodott jelentőségében.

Akik kellő figyelemmel kisérik az uralkodóház ezen kitűnő tagjának közhasznú működését, most is nagy örömmel tapasztalták, hogy ő még a laekeni belga királyi kastély kigyuladását és porig-égését is, amely nővérének, **Henrika** belga királynénak, rendkivül számos műgyűjteményét is elhamvasztotta, a honi tűzoltó egyletek okulására törekszik forditani.

Tehát igen számos jeles honfi, élőkön **József** királyi magyar herczeggel, szóval s tettel, jó példával és biztatással buzdit nálunk a tűzoltó-intézmény általánositására, fejlesztésére, amelynek mostanig szerfölötti hátrányára szolgált, hogy hányzott oly nagyszabású, a kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett tűzfecskendőgyár, mely az ország szükségletét, különösen minőség és megbizhatóság tekintetében, képes kielégiteni. Innét van, hogy községeink nagyrésze nemzetgazdászatunk kiszámithatlan kárára, mindeddig külföldről hozatta gépeit; mivel azon néhány község, amely a hazai gyártmány minőségeben csalódott, annyira megingatta a hazai gyártmány iránti bizalmat, hogy inkább vásároltak külföldön drágábban, mint itthon. Ezen bizalmatlanság leküzdése fogja főfeladatát és főnehézségét képezni az uj gyárnak.

Hát bizony még csak néhány évtized előtt is nálunk hiába keresett volna valaki olyan korszerü tűzfecskendőt, amelyet itthon készitettek; hanem a magyar ember kénytelen volt verejtéken gyűjtött garasait Prágába, Bécsbe, Grácba, Brünnbe küldeni, ha szüksége volt olyan tűzfecskendőre, amely csak némileg is megfelelt a korszerü követelményeknek. Csak szerfölött lassan rendezkedett be nálunk néhány jelentékenyebb műhely (távolról sem versenyképes gyár) a tűzfecskendő készitésére. Mikor is azon, igen furcsa működést kellett látnunk, hogy, például, harangöntő-műhelyekben mint nagyon is alárendelt s vajmi kezdetlegesen üzött mellékfoglalkozás tengődött a tűzfecskendő-készités. Gyártásról, mely a műhelyben történő készités fölött vajmi számos előnynyel bir, persze! hallani sem lehetett. Nem vállalkozott arra sem tőke, sem szakértő!

Ugyanis, a gyártásnak, melylyel a korszerűleg felszerelt gyárak foglalkoznak, a műhelyekben történő készités fölött két főelőnye van: 1-ször, ily gyártmány jobbminőségü árút képvisel; 2-szor, ily gyártmány nemcsak jutányosabb, de olcsóbb is a mégoly ügyesen, szorgalommal vezetett műhelyek készitményeinél. Hogy ez igy áll és ennek igy kell állania, az minden gondolkodó előtt világos. Napjainkban a tőkepénz nagy fölényt gyakorol minden irányban; mert az mindennél hamarabb teremt olcsó hitelt és szakértelmet: már pedig nemzetgazdászatunk minden ágánál a virulás legelső kelléke az olcsó hitel és a szakértelem.

Tekintsük, például, a kézműiparost, aki műhelylyel bir, és a gyárost, aki gyár fölött rendelkezik. Az első nem birván olyan olcsó hitellel, mint az utóbbi, kénytelen a nyersanyagot drágábban fizetni meg, mint az utóbbi; annek azután következménye, hogy készitményét drágábban árulja, mint agyáros gyártmányát, még pedig azért is, mert az utóbbi nemcsak olcsóbban és jobb minőségben beszerzett nyersanyagot dolgoztat föl, mint az előbbi, hanem kisebb költségen is állitja elő gyártmányát, — a tömeges munka folytán, mint a műhelylyel biró iparos készitményét. Amde a gyáros nemcsak jutányosabb és olcsóbb, hanem jobb iparterméket bir a vevőknek nyujtani, semmint a műhelyben dolgozó iparos; mert a gyári munkának azon rendkivül nagy előnye is van a műhelymunka fölött, hogy a gyárban dolgozó munkás folyton ugyanazon részét állitván elő a gyártmányoknak, szerfölött nagy ügyességre tesz szert szakmája illető ágában; s igy az ily tökeletes részekből összeállitott gyártmány sokkal jobb, mint a műhelyek készitménye, amelynek mindenik részét azon egy munkás kénytelen készteni, akár ügyes az illető akár nem. Ez a munkafelosztás előnye, amely europaszerte csodákat művel.

Az elmondottakból kitünik, hogy minél nagyobb s minél korszerűbb-berendezésü valamely gyár, annál jutányosabb és olcsóbb árával bir a vevőknek szolgálni, amely áru minden körülmény között jobbminőségű és olcsóbb, mint bármelyik műhely mégoly kitűnő készitménye.

A tűzoltó-intézmény gyors elterjedésének főhátránya tehát abban rejlett, hogy nem volt az országban kellőleg felszerelt tűzfecskendőgyár. De ami nem volt, hála Istennek! már van.

Budapest a szó legszorosabb értelmében új nagyváros. Nincs Európában egyetlenegy nagyváros, mely oly rendkivül gyorsan fejlődött azzá, ami — a magyar fővároson kivül. **Széchenyi István** gróf látnoki szelleme Budapest gyors fejlődési irányát Újpest felé jósolta; s ez valóban bekövetkezett: az újpesti országút két oldalán több és fontosabb gyárteleppel bir a főváros, mint bárhol másutt, — gőzmalmaitól eltekintve. Ha olyan külföldi ösmerőst kalauzolok Budapesten, aki gyáriparunk iránt érdeklődik, a gőzmalmok megmutatása után rögtön kocsizom ki vele az újpesti országuton, melyre csaknem szakadatlan sorban jelentékeny gyártelepek dőlnek ki. Ezen gyártelepek között a legkiválóbbak egyike **Tarnóczy Gusztáv** országgyülési képviselő tűzfecskendőgyára, melyre méltán illik a derék vidéki tűzoltók jelzője: „a legelső magyar tűzfecskendőgyár."

(Vége következik.)

Helyi és vidéki hirek.

— **A helybeli kir. járásbiróságnál** egy 1 frt napi dijjal egybekötött dijnoki állás jövén üresedésbe, felhivatnak az illetők, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy a kir. járásbiróság vezetőjénél jelentkezzenek.

— **A sorozás**, a kőszegi járásból, három napot vett igénybe és a következő eredménynyel végződött: Az állitási lajstromba fel volt véve 303 első, 156 második és 148 harmadik korosztályu, összesen 607 hadköteles. Ezek közül besoroztatott az ajánlás és beosztás fentartásával 94, a honvédséghez 7, a hadsereg póttartalékába 22, a honvédség póttartalékába 13, felülvizsgálatra küldetett 29, és távol maradt 110.

— **Közgyülés.** A kőszegi jótékony női-kör februárbó 28-án tartotta évi közgyülését. Az évi számadásokból kitünt, hogy a kör 354 frt 46 kr. jövedelem mellett 323 frt 3 krt forditott jótékony czélra. 42, köztük 20 ág. ev., 20 r. k., 2 izraelita szegénynek pénzt, elelmet és fát adott; 6 gyermekért megfizette az iskolapénzt; karácsonykor 38 iskolásgyermeket ruhával látott el. A közgyülésen megválasztatott **Hinély Antalné** elnöknek, **Mészl Károlin** pénztárosnak és jegyzőnek. Választmányi tagok lettek; **Beyer Jánosné**, **Czike Ferenczné**, özv. **Giffing Károlyné**, **Kőszegi Józsefné**, **Lederer Samuné**, **Mohr Vilmosné**, **Neumann N.-né**, özv. **Purt Frigyesné**, **Rusa Gyulané** és **Schneller Vilmosné**.

— **Iskola-látogatás**. Az iparos tanonczisko la felügyelő-bizottsága részéről **Lautinger János** és **Schlapfer Pál** felügyelőbizottsági tagok a lefolyt héten meglátogatták a tanonczisko la valamennyi osztályát. Effele látogatások ez ügynek csak javára lehetnek; mert mig általuk egyrészt a tanitó fáradsága jutalmaztatik, addig másrészt a növendékek rendre és szorgalomra ösztönöztetnek.

— **Városi közgyülés.** A városi képviselő-testület mult csütörtöki rendes havi közgyülésén elintézték az időközben fölszaporodott ügyeket. Nem volt épen sok, de mégis annyi, hogy a tárgyalás pár órát vett igénybe. A nevezetesebbek ezek: A számvevői állás rendszeresitése iránt az alispáni hivatal fölkéretni határoztatott, hogy annak életbeléptetésétől, a város szorult anyagi helyzetére való tekintettel, elállani sziveskednek. Ezzel kapcsolatosan jelentés megy, hogy a pénztári kezelők óvadékának kiegészitése ellen semmi nehézség sem forog fenn. — A képviselő-testület a honvédkaszárnyának a honvédparancsnokság által kért átalakitását elvben elfogadja, de azon kikötéssel, hogy az átalakitási költségeket a kormány előlegezze és vonja le azután a részlet-bérfizetések alkalmával. Ezzel kapcsolatban a honvédelmi miniszter felkérendő lesz, hogy a honvédlaktanyát fiókla ktanyának jelölje ki, és szaporitsa ezáltal a város jövedelmeit. — A gazdasági választmánynak a sörház bérbeadása iránti intézkedése azzal fogadtatott el, miszerint a szerződés a másik fellel a tiszti ügyész közbejöttével köttessék meg. — Az italmérési városi illeték megállapitására a konzorczium javaslattételre utasittatott, magával a megállapitással pedig a polgármester, tisztiügyész; továbbá **Kroller Miksa**, **Pötzelberger Károly** és **Waisbecker János** bizattak meg. — Az erdei gazdasági üzemterv felsőbb helyen jóváhagyatván s a B-vel jelölt üzemterv, 2 db. gazdasági térkép, továbbá 2 átnézeti térkép megküldetvén, ezeknek a levéltárba leendő elhelyezése mondatott ki; az üzemterv gyakorlati kivitelével pedig a gazdasági választmány bizatott meg. — A bleigrabeni erdőben termelt famennyiség (660 öl) a termesztményi számadásba beutaltatván, eladásával a házipénztár, az eladási ár minőség szerinti megállapitásával pedig a gazdasági választmány bizatott meg. Volt ezeken kivül még több aprólékos tárgy, melyek gyors elintézést nyertek.

— **Az idegen forgalom** érdekében legközelebb **Ebenspanger** felső-lövői tanár Budapesten az akadémia épületében nagyszámu közönség jelenlétében felolvasást tartott Vasmegyéről, annak szépfekvésü vidékét ismertetve, s különösen Kőszeget, Lékát melegen ajánlva. Kőszeg város közönsége hálás köszönettel veszi tudomásul a jeles tanárnak a közjó érdekében oly gyakori üdvös működését. Mint a tanár ur, ki a kárpátegyesület ügyvivő elnöke, az egyesület kőszegi tudósitóját értesiti, legközelebb nagyobb számu bécsi touristákkal fogja városunkat meglátogatni és ezek fogadtatásától függ, hogy azután még többen jöjjenek ide. A tanár ur Budapest-

---

viseleteért" belső titkos tanácsosának, a herczegek, grófok, bárók és nemesek beleegyezésével 1533-ban „Kőszegi" előnévvel a bárói ranggal tüntette ki, majd pedig 1537-ben Kőszeget örök birtokul neki adta. Jurisics az ostrom után több éven át lakott Kőszegen, honnan csak urának megbizásából távozott. Igy 1537-ben a fenyegetett délvidékre küldetett s ott Katzianert fölváltotta a fővezérletben. 1538-ban már az öt alsóausztriai és vend tartományok kapitánya volt s ez évben Felső-Szlavoniába szerbeket telepitett, kiknek Ferdinánd király az alsó Czázma és Dráva közt 20 esztendőre földeket adott és kapitányok alá rendelte, hadiszolgálatra kötelezte. Eszerint a későbbi határvidéki tartománynak ő vetette meg alapját. Mint Krajna kormányzója fejezte be tettdús életét 1543 végén, amikor Chernel Kálmán véleménye szerint, Kőszegen az akkori plébánia (most benczés) templom sirboltjában gyermekei, Ádám és Anna, mellé tétetett nyugalomra. Neje szerdahelyi Dersffy Potenciana volt, aki jóval túlélte férjét és külföldön töltötte élete hátra évő napjait.

ről azt a kedvező hirt is jelenti, hogy dr. Teéry, a fővárosi touristaegyesület elnöke családjával Kőszegre jön nyaralni és nagyon lehetséges hogy vele még többen fognak jönni. Igen helyesen mondja levelében a tanár ur, ki bennünket legközelebb meg fog látogatni, hogy „csak tervszerűen kell eljárni s el nem csüggedni, ha nem is mutatkozik rögtön nagy eredmény. Majdnem minden dolog csekély kezdetből fejlődött". Mi kőszegiek mindenesetre érdekelve vagyunk, hogy a kárpátegyesületet a lehető legélenkebben támogassuk, ami hihetőleg meg is fog történni, — de ha a helyi fiókegylet meg is alakul, azért azt az eszmét, mely nálunk is az idegenforgalom emelése érdekében már régen megfogamzott és melyre a szükséges költség már nagyrészt együtt van, mondom, azért azt elejteni nem szabad. Amit a kárpátegyesület Vasmegye ismertetésével indirekte tesz, azt nekünk Kőszeg városa érdekében, ugy amint az már régen ajánlva és elfogadva is van, direkt is meg kell tennie, mert csak is igy fogunk nagyobb sikert aratni. Az idegen forgalom emelése érdekében már többször együtt volt bizottság, remélhetőleg nemsokára felveszi tevékenységét, mert már itt az ideje. E dologgal elkésni nem szabad.

— **A „Konkordia" uj helyisége.** A „Konkordia" elnöksége aziránt folyamodott a városhoz, hogy az egyesületi helyiségül engedne át az üresen álló városi épületekben egy szobát. A csütörtöki városi közgyülés határozatából kifolyólag a dalegyesület elfoglalhat egy szobát az ugynevezett generális-házban, de azt, mihelyt a városnak szüksége lenne rá, ismét kiüriteni tartozik.

— **Kémény tüzek**. Városunkban az utóbbi időben többször rámadtak kéménytüzek. A dolog szóba jött a legutóbbi városi közgyülésen és intézkedés történt, hogy az effele kellemetlen esetek ne igen ismétlődhessenek.

— **Ösztöndijt kap.** A „Sopron" legutóbbi száma szerint a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak f. é. február hó 3-án 6596. sz. a. kelt és a soproni kereskedelmi és iparkamarához egy fiatal iparos számára kitüzött ösztöndij tárgyában intezett felhivására, a nevezett kamara Freiberger „Károly" kőszegi tanársegédet (timársegéd?) terjesztette fel mint az ösztöndijra érdemeset. Miután Kőszegen sem Freyberger K á r o l y, sem Freiberger nevü és egyáltalában t a n á r s e g é d nem létezik, ez elnevezés alatt hihetőleg az ez ösztöndijra pályázó Freiberger Miklóst, Freiberger Antal helybeli bőrgyáros derék fiát kell értenünk.

† **Halálozás**. S c h m i r l e r R e z s ő könyvkereskedősegéd, ki hosszabb időn át Kőszegi József helybeli könyvkereskedésében volt alkalmazva és innen főnöke által egy baráti kartársánál Ungvárt alkalmaztatott, mint egy onnan ideérkezett gyászjelentés tudósit, f. hó 3-án 4 heti sulyos betegség után 21 éves korában elhunyt. A árosszerte előnyösen ismert magas és erőstermetü fiatal ember korai halála sokakat meglepett. Legyen neki könnyü a föld!

-- **Nagy tüz** volt Rohonczon e hó 1-én. Este 7 és fél óra tájt félreverték a harangokat s mire a megijedt lakosság széttekintett, a szélviharr közben támadt tüz 12 lakházat melléképületeivel s a 13-iknak pajtáját majdnem egyszerre boritotta el lángjával. Óriási erőfeszitéssel sikerült csak az ottani, valamint a segitségre siető bozsoki és hodászi tüzoltó-csapatoknak megfékezni a dühöngő elem erejét, mely több családot teljesen tönkre juttatott. A kárt 10.000 frtra teszik. A tüz támadása még eddig ismeretlen, habár van alapos gyanu, hogy az egy elvetemedett gonosztevő istentelen kezemüve.

— **Hirek Csepregből.** Csepregen a járásbirósági uj telekkönyvi hatóság f. é. junius hó 1-én kezdi meg működését. — A répczevidéki takarékpénztár az elhalt Itzés Zsigmond helyére dr. B á c s m e g y e y Ferencz felső-pulyai ügyvédet választotta meg ügyvéddé, ki ennek folytán a napokban át is költözött oda. — A nagyvendéglőt ujévkor Czifrák János vette át, ki izlésesen átalakitotta a helyiséget, mely a kaszino feloszlása óta gyülekezési helye az ottani előkelőségnek.

— **Árengedmény**. Az állami tisztviselők ezentul a d é l i v a s u t t á r s a s á g valamennyi vonalain — kivéve a Bécs—Pottendorf—Bécsujhelyi, azután a Mödling—Hinterbrühli vonalakat — 50 százaléknyi utazási árengedményben fognak részesülni. E kedvezményt a K ő s z e g — S z o m b a t h e l y i helyiérdekü vasut vonalán is élvezhetik.

— **Elfogott sikkasztó.** Bayer Gyula, sárvári illetőségü, Csepregben alkalmazásban állott jegyzősegéd 60 frt 22 kr.-nak elsikkasztása után meg mult év november havában megszökött. Szerepét oly ügyesen vitte, hogy habár a megyében lappangott, csak most sikerült a helyi csendőr-örsnek őt Bozsok községében letartóztatni és az igazságszolgáltatásnak átadni.

— **Nincs tanitója** a lebenbrunni katolikus hitközségnek már az egész iskolai évben. Korábbi kontár-tanitóját az iskolai főhatóság még szeptemberben elkergette, s azóta a lebenbrunniak sehogy se tudnak tanitót fogni. Egy pár a sorozás alkalmával Kőszegen járt elüljáró-féle ember késznek nyilatkozott, hogy a termesztményekben kijáró, körülbelől 300 frtot kitevő javadalmat pénzértékke tennék, csak kaphatnának egy fiatalabb, m a g y a r u l t u d ó tanitót. Hát nem volna senki, aki a szegény hitközségnek ez ügy megoldásában kezére járna?

— **A vetések állása.** A földmivelési miniszteriumhoz a vetések állásáról f. évi február hó 18-tól márczius 3-ig beküldött hivatalos jelentések szerint vidékünkön a vetések sokat szenvedtek a tartós, erős száraz fagyoktól, a buza és rozs szintelen, a repeze mindinkább satnyul. A járásban ismeretlen féreg okozott nagyobbmérvü kárt a vetésekben.

— **Meghaltak februar hoban:** Senläffer Antal mezőpásztor, 66 éves, r. k., májzsugor. Hammer, szül. Purth Karolina, tanitó özvegye, 68 éves, ág. ev., aggaszály. Schwahoffer József, munkás, 27 éves, ág. ev., agyroncsolás (lőseb). Goldnecker Anna, 2 éves, róm. k. tüdőgümőkór. Koller Fánni, 6 hónapos, róm. kat. tüdőlob. Baron József, vasuti őr gyermeke, 8 hón., izr., tüdőlob. Horváth Emilia, napszámos gyermeke, 4 hón. r. k. ránggörcs. Beier szül. Kulcsár Róza, molnár özvegye, 64 éves, r. k., tüdőlob. Krampol Ede, zenész gyermeke, 7 hón., r. k., üdült bélhurut. Kohl Anna, kőmives gyermeke, egy fél napos, r. k., veleszületett gyengeség. Horváth Katalin, szakácsné, 68 éves, r. k. aggaszály. Konkoly Rozália, czipész özvegye, 69 éves, r. k. szivszélhüdés. Silok József, munkás, 81 éves, r. k., aggkor. Zins Zsófia, hajadon, 50 éves, r. k., tüdőlob. Kohl József, ács, 73 éves, r. k., aggaszály.

Vegyes hirek.

— **Az üvegedények** hitelesitése tárgyában a kereskedelmi miniszter pótrendeletet bocsátott ki, amelyben tavalyi intézkedéseit a következőkkel egésziti ki: A nagyobb terjedelmü rövid nyaku üvegedényeken a mérték határa két egymással átellenben levő oldalon jelölendő meg, egy-egy 1 centiméter hosszu, az edény szájával párhuzamos fekvésü vonással. Ezen vonások az edény nagyságához képest egész 5 czentiméter távolságban lehetnek a nyak tövétől. Hosszu nyaku palaczkokban egy vonás is elégséges s ennek a nyakon kell alkalmazva lennie. Az edény köbtartalmát a mértékhitelesitő hivatal is meghatározhatja a mérték határáig betöltött viz sulyából, ugy, mint az a hordók hitelesitésénél gyakoroltatik. 20 liternél kisebb edényeknél a centiliterek is meghatározandók; 20 literes és nagyobb edényeknél csak a decilitereket kell megbélyegelni. A literszámok és a korona beedzendők; nagyobb edényeknél a határvonás mellé; palaczkoknál azok oldalára. A szükséges bélyegzők s az edző folyadék az állami központi bizottságnál rendelendők meg. A hitelesitési dijak változatlanok maradnak. A rendelet márczius 1-ével lépett életbe.

— **A királyi tanfelügyelőségtől**. A felekezeti hitközség iskolaszéki t. Elnökségének. Bükkösd. Tudomásomra jutván, hogy ottelyt valamely közgyülés a lefolyt napok egyikén Ziermann Mihály őri-szigeti tanitó urat közfelkiáltással tanitóvá választotta: t. Uraságodhoz, mint az 1876 évi XXVIII. t. cz. 9. §. parancsából létesitett iskolaszék elnökéhez azzal fordulok, hogy itt több rendbeli kötelességmulasztás terheli az iskolafentartót és Ön: tisztelt elnök ur, mint a ki hivatalos és felelőséggel tartozó közege az iskolafentartónak. — Az első mulasztás az, hogy nálam az állomás megüresedéséről jelentést nem tettek, minek a magy. vallás és közoktatásügyi miniszter ur 1889 október 2-án 42671. sz. a. kelt magas rendelete a) pontja értelmében 5—50 frtnyi terjedő büntetés terhe mellett 30napi időhatár alatt kellett volna megtörténni. A második mulasztás az 1879 évi tanfelügyelői utasitás 6., 8. és 9. §§-ba ütköző cselekmény folytán keletkezett; mivel az iskola fentartó a pályázók és jelöltek névsorát beküldeni elmulasztotta, s igy én nem vagyok azon helyzetben, hogy hivatalosan vagy tudomásul vegyem az állitólag megejtett választást, vagy ha a megválasztott tanitó a törvényes kellékeknek nem felel meg, mit csak okmányai alapján lehetséges megvizsgálni, a választás ellen kifogást tévé, azt meg ne engedjem. A fent idézett utasitás 6. §. által reám ruházott jogomnál fogva ezennel bekivánom tisztelt iskolaszéki elnök urtól a tanitói állomás megüresedésére és betöltésére vonatkozó részletes jelentéset, a pályazók vagy jelöltek névsorát és az esetleg megválasztottnak okmányait; hogy elbirálhassam, vajjon az 1879. évi 18-ik t. cz. követelményeinek eleg van-e téve. Hazafias üdvözlettel Szombathely 1890. február 10-én. A kir. tanfelügyelő **Rill**, s. k.

— **Fotargyak.** A hivatalos lap e napokban közölte a közoktatásügyi miniszter rendeletét, mely az eddigitől eltérőleg szabályozza a felső nép- és polgári fiu- és leányiskolában a r a j z, s z é p i r á s, k é z i m u n k a és é n e k tanitását. Ezentul a növendékek előmenetelére a rajzban és a női kézimunkában szigoruban fognak ügyelni s a kik e tantárgyakból elégtelen osztályzatot kapnak, azokat pótvizsgálatra utasitják. A tanulók eddig, tudva hogy e tárgyak amugy sem „számitanak" s ha meg is buktatják őket, azért mégis felbocsátják a következő osztályba, nemis igen törődtek azokkal. A szépirással is ugy voltak. Ezentul ha a növendék első izben kap e tantárgyból elégtelen osztályzatot, figyelmeztetik, hogy szorgalmasabb legyen, ha a következő évben sem felel meg, már javitó vizsgálatot kell tennie. A testgyakorlatból és az énekből kapott elégtelen osztályzat azonban nem gátolja a tanulót abban, hogy felsőbb osztályba lépjen, mert egyrészt e tárgyak célja csak a testi és az aesthetikai nevelés, másrészt itt nem egyedül a szorgalom határoz, hanem természeti adományok is folynak be.

— **Bismarck visszavonulásáról** naponként merülnek fel ujabb meg ujabb hirek. Most a „Times" közlé egy bécsi értesitése alapján, hogy Bismarck herceg visszavonulása a nyilvános pályáról elhatározott dolog. Vilmos császár engedett a birodalmi kancellár sürgős kérelmének s a herceg már csak addig marad meg hivatalában, mig a kancellárság jövő szervezése meglesz. A kancellárság helyébe, hir szerint, önálló miniszteriumokat vagy más hivatalokat terveznek. Egyelőre még kételkedés fogadja e hireket.

— **Uj divat**. Párisban nagy ebédeknél ujabban következő szokás járja: Mindegyik meghivott teritéke melletti egy gyönyörü müvü kis tükröt talál, mely bársonykeretbe van foglalva s mely, miként az összes többi teriték, a házigazda czimerével és monogrammjával van ellátva. A hölgyeknek ezáltal módjukban áll, hogy csevegés közben futó pillantást vessenek az előttük levő tükörbe és meggyőződjenek, vajjon nem zavarja-e meg valami arczuk és fejük összhangját. A mi a férfiakat illeti, ezek jobban ellenőrizhetik bajuszukat. Az ujitás hasznosnak és kellemesnek igérkezik s valószinüleg mindenütt fel fogják kapni.

— **A mint értesülünk**, az Assicurazioni Generalihoz közel álló körökben egy magyar jég- és viszbiztositó-társaságot szándékoznak alapitani; a társaság egy millió forint alaptőkével alakul, székhelye Budapest lesz és hazánkban, mint szintén Ausztriában jégbiztositással fog közvetlenül foglalkozni, mely czélra az Assicurázioni Generali saját ügynöki hálózatát és az általa gyüjtött becses üzleti anyagot rendelkezése alá bocsájtja; ezenfelül tüzbiztositási üzletéből is nagyobb mérvben fogja az uj társaságot részeltetni. Mintkogy a társaság működését minden alapitási és szavazási költség nélkül fogja megkezdetni, azonfelül az alaptőke egy részét magok a Generali főügynökei jegyezték, ez uj társaság előnyös fejlődése előre biztositva van.

— **Közhasznu**. Hogy mily hatástalan volt eddig az orvosi gyógykezelés vesebajoknal, azt gyakran megirták, és a legnagyobb auktoritások elismerték, mint tényt. E betegségben évenkint ezer meg ezer ember hal meg és pedig azért, mert gyógyitásra eddig különleges gyógyszert nem találtak. Nagyon érdekes lesz tehát a közönség figyelmét a Warner-féle Safe Cure orvosságra felhivni, a mely a vesékre valóságos gyógyhatással bir, és e veszélyes pusztitó betegséget sikerrel gyógyitja. Piffenberger Flórián ur Szombathelyről a következőket irja: Hálás kötelességemnek tartom esetleges szenvedő embertársaimat, kik mint én, vese és májbajban szenvednek, a Warner-féle Safe-Cure-re figyelmeztetni, mivelhogy engem ezen orvosság mentett meg fájdalmaimtól. Teljes egy évig szenvedtem e betegségben s ehhez még vizi betegség is járult. Minden orvosi gyógykezelés sikertelen volt mindeddig, mint kompetens helyről a Warner-féle Safe Curet nem ajánlották. Minden ilyesféle bajban szenvedőnek tanácsolhatom: „Ne habozzanak eme kiváló egyetemes szert használni." Továbbá Csasznek János hajóskapitány Ujpestről ezt irja: „A Warner-féle Safe-Curet vesebaj ellen a legjobb eredménynyel használtam s minden szenvedőnek ajánlom. A Warner-féle Safe Cure 2 frtos üvegben kapható az ismert gyógyszertárakban. Főraktár: Pozsonyban a Megváltóhoz czimzett gyógytárban és Török József gyógytárában Budapesten. (29.)

S Ü K E T E K N E K.

Egy oly egyén, ki igen egyszerü szernek köszöni 23 évig tartó süketségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leirását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kolingasse 4.

Irodalom.

— **„Az én ujságom."** A legritkább esetekhez számitható, hogy alig néhány hét alatt oly nagy mérvekben terjedjen el valamely ujság, mint ez a Benedek és Pósa által szerkesztett „Az én ujságom" czimü gyermek hetilapnál (6—12 éveseknek) történt. Meghódítva a kicsinyek szivét az ujságnak ma már 5000-nél több előfizetője van, igazolva azt, hogy a mi jó és olcsó annak nálunk is van kelendősége. Eddig 8 szám jelent meg, egyik szebb mint a másik, szinte látjuk a szerkesztők, a kiadók (Singer és Wolfner) nemes versenyét, csak a legszebbet és legjobbat nyujtani. — Minő örömet okozhat az apró világnak Pósa bácsi Arany a b c-je és bájos, hizelgő kis verseckéi. Találunk a kezdő iskolások számára meséket és elbeszéléseket, Benedek, Pósa, Gaal Bársony s másoktól, de nem feledkeznek meg nagyobbakról sem ezeknek egy érdekes és tanulságos gyermekregénynyel kedveskednek a szerkesztők. Hozzá azonkivül minden szám tanulságos és mulattatva oktató apróságokat is. — Ha ezután még megjegyezzük, hogy az ujság előfizetési ára negyedévenként csak egy frt, ugy teljesen érthető lesz a nagy kedveltség, melyben a lap már is részesül, s méltán igényt tarthat arra, hogy ott is olvasókra találni, a hol eddig még ismeretlen.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerü, könnyen beszerezhető háziszer meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát" czimü kis iratban még bizonyitékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

N y i l t - t é r.

Nyers selyemruha szövetet egy öltözetre 10 frt. 50 krért valamint kitünőbb minőségüt is szétküld vám- és vitelbérmentesen H e n n e b e r g G. udvari szállitó gyári raktára Z ü r i c h b e n. Minták postafordultával. Levelekre 10 kr. porto kéretik.

Piaczi-árak.

Buza 100 kilo	. .	8 frt. 60 krtól	8 frt. 80 kr-ig
Rozs	. . . .	8 „ 25 „	8 „ 60 „
Árpa	. . . .	6 „ 70 „	8 „ — „
Kukoricza	. . . .	6 „ — „	6 „ 30 „
Zab	. . . .	7 „ 70 „	8 „ — „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya	3	—
„ II.	„	14	40	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	14	30	Marha zsir	1	—
„ II.	„	12	60	Disznohus . „	—	56
Buzakorpa	„	5	—	„ zsir . „	—	76
Rozs .	„	4	75	Borjuhus . „	—	60
Köleskása	„	11	—	Birkahus . „	—	40
Dara . .	„	16	90	1 méteről bükkfa	15	50
Árpa dara	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna	„	2	80	„ tölgyfa	9	40
Szalma	„	1	70	„ „ dorong	7	60

740|89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy özv. **Skvarics Ferenczne** szül. **Szmoljan Maria** végrehajtatónak **Konczier Gabor** bandoli lakos végrehajtást szenvedő elleni 80 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyeben a kőszegi kir. járásbiróság területen levő **Bándoly** község határában fekvő a bandoli 64. sz. tjkvben A. I. 1—28 sorszám alatt felvett $^2/_8$ telekből végrehajtast szenvedőt illető 312 frtra becsült $^4/_{16}$-ód részre, mégis az ugyanazon tjkvben felvett 56. számu házra, — az 1881. évi LX. t. cz. 156. § ának d. pontja alapján egészben 163 frt és végre az ugyanazon tjkvben A. †. 616. hsz. sz. a. felvett szántóföldből végrehajtást szenvedőt illető $^4/_{16}$-ód részre 104 frtra ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megelőlt ingatlan az

1890-ik évi márczius hó 28-ik napjának délelötti 10 órakor Bandoly község házánal

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 : LX. törvényczikk 42 dik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX. törvényczikk 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1889-ik évi novemb r hó 11 dik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljbiró.

HIRDETESEK.

Alapittatott 1857-ben.

Steinschneider Jakab

I. cs. és kir. szab. ágynemü-gyáros,

ő cs. és kir. fens. Klotild főherczegnő udv. szállitója, számos kitüntetések és szabadalmak tulajdonosa,

BUDAPEST.

Király-utcza, 79, saját házában,

bátorkodik a tisztelt közönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt raktárát az ágynemü szakmába vágó összes czikkekben, mint **közönséges, finom és legfinomabb paplanok, ágybetétek** lószőr és tengeritü **matráczok, szalmazsákok, pokróczok** és **takarók, tollak** és **pelyhek, vasbutorok,** továbbá **szőnyegek** és **függönyök** nemkülönben **diván-** és **asztaltakarók** stb.

A kitünő hirben álló

WELDLER ÉS BUDIE,

fehérnemü és kelengye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtáju **fehérnemüek**, különösen pedig teljes **kiházasitási felszerelések** a legmérsékeltebb árakon.

Rajzok és arjegyzékek bérmentve és ingyen.

Általános rendszerü ekék,

valamint 2-, 3- és 4-barázdás ekék, egészen vas- és aczélból pontosan és olcsón szállit

Umrath és társa

gazdasági gépgyára

Prága-Bubna.

Arjegyzékek kivánatra ingyen

Kitünő bizonyitványok rendelkezésre állanak.

Raktára:

Budapest, váczi-körut 60-ik szám.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü" szerzetesektől

Soulac-i apatság Girondeban

Prior: Dom Maguelonne

2 arany érem:

Brussel 1880 — London 1884

A legmagasabb kitüntetések.

Feltalál tatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „**Benedek rendüek fog-elixirjének** mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — meg akadályozza a lyukas fog képződését és meg gyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősiti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **SEGUIN** **Bordeaux** 106 és 108, Rue Croix de Sequey.

Főügynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú- (droque) kereskedésekben.

A most uralkodó Influenza járványnál ajánlható.

Coniferen-Sprit

(Fenyő-illat.)

A legjobb és leghatásosabb levegő-tisztitó és festőtlenitő-szer a lakásokban, mely a friss, legüditőbb erdőszagot terjeszti szét a szobában.

Orvosi felügyelet mellett lesz készitve, az Eggenbergi vizgyógyintézetben Grác mellett.

Ára egy üvegnek 60 kr, egy karton 5 üveggel pedig 1 frt 80 kr.

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszertára, Királyutcza 12; Brázay Kálmán nagykereskedő IV. Muzeum-körut 23.

Kapható: Hajóson Martinovich József gyógyszerésznél; Kőszegen: **Köszegi J.** könyvkereskedőnél; Lőcsén Daffek Frigyes gyógyszerésznél.

Egyenes megrendelések igy czimzendők:

Direction der Wasser-Heilanstalt

Eggenberg bei Graz in Steiermark.

8 év óta jónak bizonyult, száz meg száz elismerés.

1 percz alatt, kefélés nélkül fényes csizma.

Gaertner Rich.

folyékony franczia fénymáza.

Védjegy.

Bekenjük a bőrt és azonnal feltünik az erős fekete fény, mely 8 napon át eltart, nedvességben nem ereszt, sőt még vizhatlanná teszi a bőrt. Takarékos, tiszta és gyors. Alkalmas a föl. papságnak, tisztekneк, gazdáknak, erdészeknek és mindenkinek. Uri, női és gyermeklábbelihez, lószerszámokhoz stb. Használatban van a cs. és kir. csapatoknál.

Portomentes szétküldéssel 2 palaczk 1 frt 30 kr. 6 palaczk 3 frt 12 palaczk 4 frt 60 kr.

Gaertner Rich. chemiai gyára,

cs. és kir. hadseregszállitó.

Bécs, Gisella utcza 4.

Kapható Kőszegen: **Roth Sándor. S. Neumann** és **Deutsch Dávid** bőrkereskedő uraknál.

Első legolcsóbb és szolidabb bevásárlóhely

Szétküldés az eredeti gyárárakon.

Ticho Fülöp, Brünn,

Krautmarkt 21. — Rathhausg sse 17.

Szétküldés utánvéttel.

A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldetik.

Brünni posztó-szövetek

a leghiresebb cs. és kir. gyáraktól.

1 maradék 3·10 méter öltönyszövet jó minőségben frt. 3·50.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet jobb minőségben frt. 5·—.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet legjobb minőségben frt 10·75.
1 maradék 3·10 m. fekete posztó salon-öltönyre frt. 9·—.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4·25.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Moso-szövetek

(Mosásért biztosittatik.)

1 maradék kártolfonal a legujabb szövetmintákban, 6·40 m. frt. 3·—.
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6·10 m. frt. 4.

Egy vállravető

czérna, 9 negyed hosszu frt 1·50.
Tiszta gyapjú 10 negyed hosszu frt. 5·—.
Egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4·50.

Női ruha-szövetek

mindenfele szövet nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyári időszakra 1890 91.

Egy egész öltözet dupplaszéles.

jó minőségben 10 méter frt 5·—
jobb „ 10 méter frt 7·—
finom „ 10 méter frt 9·—
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 méter frt 11
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 10 met. frt 13·—

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény, sima, csikos, vagy virágos:

1 öltözet 10 m. sima frt 4·50
1 „ „ „ csikos frt 5·50.

Angol Lepage (Vasznak),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek.

Ujj!!

1 egész öltöny Ia, 10 méter frt 6·50.
1 egész öltöny IIa, 10 méter frt 4·50.

Franczia Voiles (Satins),

mosásra biztositék.

Egy teljes ruha

10 méter:

jó minőségben . .	frt 3·50.
finom „ . . .	frt 4·50.
legfinomabb min. .	frt 5·50.
atlasz-minőségben .	frt 6·50.

Jute-függöny

török minta, egész hosszában

el 5 minőség . .	frt 3·50.
második min. . .	frt 2·50.

Tunis-függöny

aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben . frt 4·50.

Egy garnitura,

két ágy- és egy asztal teritő

juteból	frt 3·50.
ripsből	frt 4·50.

Manilla-futószőnyeg,

igen tartós, egy marad. 10—11 m. frt 3,40.

Lenn-áruk:

Egy darab 30 bécsi rőf.

ára darabonkint:

Rumburgi szék-lenn, 5 negyed széles . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin Ia. . . . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin IIa. . . . . frt 4·50.
Chiffon, igen jó min. á frt 4·50, 5·50, 6·50 egész frt 9·—
Házivászon, 4 negyed széles frt 4·50, 5 negyed frt 5,50.
Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes pótlék a lenfonálnak . . frt 9·—
Atlasz Gradl, ágyhuzókra Ia 8,50, IIa frt 5·50
Lenszövet varrás nélkül darabja, 2 met. hossza frt 1·10.
Canevas, Ia min. ágybehuzókra . . . frt 6·—
Hölgy-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar. frt 3·75.
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab . frt 6·—

Fenti méter-mértékek teljesen elegendők egész férfi-öltönyre vagy felöltőhez.

Pompásan elkészitett mintakönyvek a szabó uraknak kivánságára ingyen és bérmentesen küldetnek.

Minták magányosan kivánság szerint minden árucikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.